

Streszczenie rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Tarnowskiej

Temat rozprawy: Tożsamość i ciało. Proza nurtu chłopskiego 1962-1984 wobec politycznych i kulturowych przemian w powojennej Polsce

Przedmiotem dysertacji jest analiza mechanizmów konstruowania tożsamości kulturowej w prozie nurtu chłopskiego lat 1962-1984 w odniesieniu do kategorii cielesności. Centralną kategorią moich rozważań jest ciało, stanowiące w analizowanych tekstach podstawowe narzędzie rozpoznawania swojego miejsca i przystosowywania swojego „ja” do zmienionej rzeczywistości.

Rozprawa składa się z sześciu rozdziałów. W pierwszym przedstawiam tło historycznoliterackie i omawiam zaplecze instytucjonalne i ideologiczne prozy nurtu chłopskiego, a także charakteryzuję główne tendencje przedstawionych w niej przemian tożsamościowych. W drugim przechodzę do omówienia ram metodologicznych pracy: przywołuję główne koncepcje pozwalające roboczo uchwycić problematykę ciała w literaturze i zarysowuję projekt badania związków tożsamości i cielesności w prozie nurtu chłopskiego. W kolejnych rozdziałach, analitycznych, poddaję analizie elementy składowe opowieści o cielesności i awansie klasowym. Analizy pozwolą pokazać, że chłopskie ciała przedstawione w tych tekstach to również ciała „przemieszczone”, wielowymiarowo zaangażowane w proces społecznej zmiany; pozostające przede wszystkim w relacji z innymi, próbujące odnaleźć się w nowej, socjalistycznej wspólnocie, a niekiedy wręcz stawiające opór homogenizującym dyskursom o „klasie” i „narodzie”, poszukujące swojej genealogii poza narracją o narodzinach socjalistycznie zdefiniowanego „nowego człowieka”, wreszcie – wskazujące możliwości i granice kulturowej asymilacji.